

Dag Daniš: S odpočúvaním Fica sa to otáča

- CZ24 News | 28. října 2021

SLOVENSKO: „Akcia chata“ vedie k pravému opaku toho, čo zamýšľala špeciálna prokuratúra. Gašparova skupina mieri na slobodu.

O obrat sa postaral Špecializovaný trestný súd. Napriek ohňostroju špeciálnej prokuratúry rozhodol, že väzba pre policajného exprezidenta Gašpara a jeho ľudí sa predlžovať nebude.

Rozhodnutie súdu sa pokúsil ešte na poslednú chvíľu zvrátiť Úrad špeciálnej prokuratúry. Prišiel s prepismi odpočúvania Fica, Kaliňáka, Paru, Gašpara mlašieho a Bödöra staršieho. Dve sekundy nato nasledovali – ako sme si už zvykli – rozsiahle úniky zo spisu do médií.

Aby bola kampaň.

Nezabralo.

Gorila II sa nekoná

Asi treba priznať, že „nové dôkazy“ neboli až také prevratné, ako sa tvárili v pondelok (áno, prehnanými očakávaniami sa nechal uniesť aj autor tohto komentára). Kanály, cez ktoré unikli informácie, hlásali „Gorilu II“ a rozsiahly dôkazový materiál. Nakoniec sa ukazuje, že obsah rozhovorov skupiny z chaty je zaujímavý skôr v bulvárnej rovine než v trestnoprávnej.

Mimochodom, práve preto sa niekto (háďajme kto) postaral o to, aby bola vec hneď v pondelok zverejnená.

Povaha „nových dôkazov“ je prevažne anekdotická.

Problém majú hlavne advokáti obvinených, ktorí ovplyvňovali svedka – ešte pred jeho vypočutím na NAKA. Politická rovina, ktorá by prinášala nové dôkazy proti Kaliňákovi či Gašparovi, je slabšia. Ficovi hrozí len to, že bude predvolaný pred vyšetrovateľa. Ako svedok. A grilovaný v médiách. Za všetko, čo povedal. A možno aj za to, že zničil pascu na pytliakov.

Hnedý projektil

Zatiaľ to vyzerá tak, že škandalom nie je rozhodnutie sudcu o Gašparovi, ale skôr úniky informácií do médií. A policajné praktiky, zamerané na sledovanie advokátov a opozičných politikov (formálne ošetrené ochranou jeleňov).

Ak polícia niekoľko mesiacov odpočúva advokátov a opozičných politikov, mala by ukázať vážny dôvod a výsledky, ktorými to celé obháji. Ak taký dôvod nemá, lebo úlovok bol jalový, materiál mal mieriť do koša alebo do skrine. Nie do médií. Niektoré z nich z toho prácne vyrábajú pseudokauzy [o údajnej fyzickej likvidácii Lipšica](#). Alebo fekálnu muníciu proti Ficovi (keďže trestnoprávna chyba).

No nič. Vyšetrovatelia aj médiá možno časom zistia, že tento typ lepkavých projektilov zvykne ostať aj po výstrele v hlavni... A z nevkusne zapáchajúcej „kauzy chatka“ nenápadne vycúvajú.

Rovnako sa ako problém ukazuje aj politika špeciálnej prokuratúry. Tá úspech stíhania zločincov nestavia na analytickej práci a jasných dôkazoch z transakcií, registrov zmúv, účtovných závierok (v takomto získavaní dôkazov bol neprekonateľný Ján Kuciak). Úspech stíhania stavia na väzbe. A na

tlaku na následné priznania a udania.

Strčiť niekoho do basy s dobrou radou, aby sa priznal, ak chce ísť na slobodu, je ľahké. No nie vždy zákonné.

V niektorých prípadoch to viedlo k tragédii (Lučanský). V iných k zamýšľaným výsledkom, teda k priznaniam, udaniam a dohodám o prepustení (Makó, Slobodník, Beňa, Imrecze). V ďalších to zas nevedie nikam (Gašpar).

Rozhodnutie súdu o prepustení Gašpara z väzby sa nám nemusí páčiť. Bödörovci patrili k nebezpečným zločineckým skupinám. Platí to aj o tých „bödörovcoch“, ktorí slúžili vo vedení polície a NAKA. Riziko, že budú pracovať na zakrývaní stôp, zastrašovaní svedkov a manipulovaní s dôkazmi, je stále pomerne vysoké.

Na druhej strane: nijaká väzba nemôže trvať večne (je to len dočasné preventívne opatrenie). Aj zločinci majú svoje práva. Gašpar, Hraško a Krajmer sú vo väzbe rok. Pre NAKA a špeciálnu prokuratúru to bol dostatočne dlhý čas na to, aby zabezpečili dôkazy. Nie priznania v cele a udania – dôkazy. O tom je práca vyšetrovateľov a prokurátorov.

Žilinka verzus Lipšic

Sudca už na pokračovanie väzby nevidel nevyhnutný dôvod. Môžeme predpokladať, že podobných prípadov bude čoraz viac. Jednak preto, že lehoty väzby majú striktné pravidlá. A potom preto, že čoraz viac sudcov a prokurátorov začína mať vážny problém s agresívnou politikou NAKA a špeciálnej prokuratúry.

Rozkopávanie dverí, razie s ťažkoodencami, vrtuľníky, zatykače, tvrdá väzba pre desiatky podozrivých, úniky zo spisov rovno do médií... Dym pri koltoch Lipšica. To všetko je nesmierne pôsobivé pre publikum.

A zároveň nesmierne znepokojujúce pre tých, ktorí dovidia ďalej ako za kalendár na najbližší týždeň.

Žilinka nie je jediný, kto vidí riziká v kovbojských a politicky motivovaných praktikách Daniela Lipšica. Obavy, aby sa to nezvrhlo do inkvizičného štýlu, kde „procesy“ vrcholia v base priznaniami (a priepustkami na slobodu za udania), majú aj iní. Ozývajú sa mnohí sudcovia, prokurátori, ľudia z komory advokátov...

Ak Gašpara a jeho ľudí prepustia z väzby, neznamená to, že vyhrali. Všetci sú predsa ďalej trestne stíhaní za mimoriadne vážne zločiny (zneužívanie polície). Znamená to len tolko, že ich prípady sa skončia civilizovane – na súde. S dokazovaním viny a neviny.

Veríme, že prokurátor získa aj iné nové dôkazy než tie diskusné z poľovníckej chatky.

Obsah nahrávok

Aby to však celé nevyznelo pesimisticky: nahrávky skupiny z chaty predsa len priniesli zopár informácií s výpovednou hodnotou vyššou ako nula. Dopĺňajú mozaiku, ktorú dávajú vyšetrovatelia dokopy a ktorú treba v konfrontácii s druhou stranou overovať, či sedí.

Nahrávky z druhej strany bojiska ukazujú, že predpoklady vyšetrovateľov sú presné. Dôvody na stíhanie Gašpara – a mnohých ďalších – sú postavené na realite. Nie na fabulácii či falošných udaniach.

Rozhovory zúčastnených napríklad potvrdili, že o nominácii Makóa na Kriminálny úrad finančnej správy nerozhodoval minister, ale Gašpar s oligarchom Norbertom Bődörom. Kaliňák s advokátmi dumali, ako to pootočiť. A ako vysvetliť, prečo do kľúčového úradu mieril podnikateľ Makó.

Ďalej: zúčastnení nepochybujú o tom, že Imrecze sa naozaj stretol s Výbohom v špeciálne zabezpečenej kancelárii (kde údajne riešili úplatok 150-tisíc eur pre Smer). Berú to ako jasnú vec, nie ako nehorázne výmysly Imreczeho.

A nakoniec: nikto zo zúčastnených nespochybňoval podstatu obvinení proti Tiborovi Gašparovi či Norbertovi Bődörovi. Nikoho nepoburovalo, čo tvrdí vyšetrovateľ. Zameriavali sa len na to, ako im pomôcť. Právne, politicky alebo prácou s verejnou mienkou.

Jednoducho, skutok sa stal. V polícii pôsobila zločinecká skupina. NAKA pracuje na jej stíhaní. Zločinci sú pod tlakom, ich ochrancovia sú nervózni.

Pre ďalší úspech stíhania budú dôležité schopnosti prokurátorov. A dôkazy, ktoré položia na stôl. Dúfajme, že v tom nezlyhajú.

Špeciálna prokuratúra obstojí, ak bude silná v princípoch trestného práva. Nie v populizme.

Autor: Dag Daniš

Zdroj: postoj